

get for at forcere et alt for stort Antal af den Art Skoler frem; tværtimod skulde man snarere bestræbe sig for, at de Skoler, som ere anerkendte, kunde blive saa dygtige som muligt og saa godt satte i Stand som vel muligt til at røgte deres Opgave. Jeg er ligeledes enig i de Ændringer, som den højtærede Minister har bragt i Forslag angaaende de statsunderstøttede Skoler, at naar der ikke i tre paa hinanden følgende Aar har været et gennemsnitligt Elevantal af 6 Aars-Elever paa en saadan Skole, bortfalder Statstilskuddet efter § 2, altsaa det faste Tilskud, og naar en Skole i et lignende Tidrum ikke har haft gennemgaaende 5 Aars-Elever, bortfalder tilige Adgangen til Elevunderstøttelse efter Lovforslagets § 5. I det hele taget er jeg tilfreds med, at den højtærede Minister ikke har stillet strengere Fordringer, end der hidtil er stillet med Hensyn til det Elevantal, en Skole skal have for at opnaa Anerkendelse. Den højtærede Minister har derved villet bidrage til, hvad man ogsaa havde til Hovedformaal i 1892, at bevare de mindre Skoler, der alt nu ere i Gang rundt omkring i Landet. Visse Smaaskoler her i Landet have jo haft deres store Betydning, selv om de ikke have kunnet samle et saa stort Elevantal, som enkelte Skoler have været i Stand til. Det er utvivlsomt, at de mindre Skoler have haft overordentlig Betydning i de Egne, hvori de ere lagte, idet de have været et Centrum for Udbredelse af Oplysning af forskellig Art i den paagældende Egn. Det glæder mig derfor ogsaa, at den højtærede Minister ikke har stillet strengere Fordringer med Hensyn til Elevantallet end Loven af 12te April 1892, men paa den anden Side erkender jeg, at der er en Mangel i denne Lov, idet det ikke er ganske klart, hvornaar man kan fratage en anerkendt Skole dens Understøttelse. Det foreliggende Forslag indeholder bestemte Regler i saa Henseende, og det kan jeg kun give min fulde Tilslutning. Angaaende den Beregning, der skal lægges til Grund for Understøttelsen, hvorved det ikke blot vil blive Elevantallet, men Skolens Udgifter til Vedligeholdelse af Lokalerne og Hensynet til den Anlægssum, der er anvendt til den paagældende Skole, der vil blive taget i Betragtning, har ogsaa min fulde Tilslutning. Naar Forslaget endelig indeholder en Bestemmelse om, at man til Elevantallet ikke maa medregne nogen af Forstanderens eller Lærernes Husstand eller Folk, som samtidig staa i Tyendeforhold, har jeg intet derimod,

skønt jeg anser den for overflødig, da jeg ikke kan begribe, at saadanne Hensyn hidtil kunne være tagne. Det er alle bekendt, at enhver Folkehøjskole og Landbrugsskole skal have en stedlig tilsynshavende, og at ingen Skole faar Understøttelse uden dennes Attest for, at Skolens Indberetning til vedkommende Minister er fuldkommen i Overensstemmelse med Sandheden. Men har der været Misbrug paa dette Felt, kan jeg ikke have noget imod, at man søger at hindre sligt i Fremtiden, men det er ikke Lovens Skyld, men tværtimod Tilsynets Skyld. Ligeledes er jeg tilfreds med, at det faste Bidrag til Skolerne forhøjes fra 300 til 500 Kr. aarlig, idet den Forhøjelse særlig vil komme de mindre Skoler til gode.

Det mest interessante ved dette Forslag er imidlertid ikke de enkelte Forandringer fra den bestaaende Lov, men ubetinget Lovforslagets § 4, om to nye Landbrugsskoler, hvis særlige Hovedformaal skal være fortrinvis at bringe en saadan Oplysning, som kan have Betydning for Husmandbruget og det mindre Landbrugs Bierhverv. Da vi ved Finanslovens 1ste Behandling havde dette Spørgsmaal under Debat, var man ikke klar over, hvilket Resultat den nedsatte Kommission vilde komme til med Hensyn til dette Spørgsmaal. Nu foreligger det, og det glæder mig, at den Frygt, jeg den Gang udtalte angaaende det, man den Gang tilstræbte, har vist sig at være ubegrundet. Det er jo ikke to Husmandsskoler, der her foreslaas. Adgangen til dem staaer jo aaben i Fremtiden ikke blot for Husmandssønner, men ogsaa for Gaardmandssønner, de skulle jo kunne benyttes i saa stor Udstrækning som muligt; enhver, som har Interesse for Landbrugets Bierhverv, vil kunne søge til disse Skoler, men, saa vidt jeg skønner, ville de i alt væsentligt kun være beregnede paa at beskæftige sig med den teoretiske Undervisning, medens den praktiske Undervisning i Landbrugets Bierhverv ikke vil kunne erhverves paa disse Skoler lige saa lidt som paa de nu bestaaende Landbrugsskoler. Det glæder mig derfor at se det udmærkede Supplement, som er bragt frem i det Forslag, som staaer paa Dagsordenen nærmest efter dette: Forslag til Lov om Statstilskud til Landbrugskursus. Dette Forslag sætter jeg overordentlig Pris paa, og jeg vil anbefale det paa det varmeste; thi det er klart, at derigennem ville mindre Landbrugere, særlig Husmænd og Husmandssønner, finde den fyldigste og bedste Uddannelse i det praktiske Landbrug, der